

Դեկտեմբերի 7, 2015թ.

ք. Երևան

ԿԱՐՄԻՔ

ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 333-րդ հոդվածի հիմքով հարուցված քրեական գործի շրջանակներում լրագրողին որպես վկա ուստիականություն հրավիրելու պրակտիկայի վերաբերյալ

ԳՈՐԾԻ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՆԵՐԸ

2015թ. հունիսի 10-ին ՀՀ գլխավոր դատախազությունը տարածեց հաղորդագրություն այն մասին, որ ՀՀ պաշտպանության նախարարի դիմումի հիման վրա ստուգվել է «Հայկական ժամ» ինտերնետային լրատվական կայքում նախարարի կնոջ՝ Ռուզաննա Խաչատրյանի կողմից ենթադրաբար մահվան ելքով վրաերթ կատարած լինելու մասին լրատվության փաստական հիմքերը ու պարզել, որ դրանք չեն համապատասխանում իրականությանը: Ըստ հաղորդագրության, հաստատվել է, որ Հովհաննես Հայրապետյանի՝ մահվան ելքով 12.06.2002թ. Երևան-Աշտարակ ավտոճանապարհին տեղի ունեցած վթարի դեպքի առթիվ հարուցված քրեական գործով Կոտայքի մարզի առաջին ատյանի դատարանի 25.04.2003թ. դատավճռով այլ անձ ՀՀ նախկին քրեական օրենսգրքի 173-րդ հոդվածի 3-րդ մասով դատապարտվել է ազատազրկման՝ 4 տարի ժամկետով: Հաշվի առնելով վերը նշվածը, մասնավորապես, որ լրատվության փաստական հիմքերը չեն համապատասխանում իրականությունը, Գլխավոր դատախազությունը որոշել է նյութերն ուղարկել ՀՀ Ոստիկանության ԿՀԴՊ գլխավոր վարչություն՝ քրեական դատավարության օրենսգրքի համապատասխան ընթացքը լուծելու համար:

2015թ. նոյեմբերի 6-ին ՀՀ գլխավոր դատախազությունը մեկ այլ հաղորդագրությամբ տեղեկացրել է, որ ՀՀ գլխավոր դատախազության ՀԿԳ քննության վարչությունում 2015թ. նոյեմբերի 6-ին ՀՀ քրեական օրենսգրքի 333-րդ հոդվածի 1-ին մասով (սուտ մատնություն) հարուցվել է քրեական գործ և նախաքննություն կատարելու համար ուղարկվել ՀՀ քննչական կոմիտե:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղեկատվական վեճերի խորհուրդը մտահոգված է, որ վերը նշված գործի քննությունը կարող է միջամտել լրատվամիջոցի տեղեկատվություն տարածելու ազատության իրավունքին՝ հատկապես նման հնարավորությունը դիտելով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 05/06/2015թ. թիվ ԼԴ/0051/01/14 քրեական գործով Քրեական օրենսգրքի 333-րդ հոդվածի նոր մեկնաբանության լույսի ներքո, համաձայն որի՝ սուտ մատնության համար քրեական պատասխանատվության մասին նախորոք զգուշացված լինելը այլևս այդ հանցակազմի օբյեկտիվ հատկանիշ չէ: Նման մեկնաբանությունը տեսականորեն հնարավորություն է

տալիս լրագրողին ենթարկել քրեական պատասխանատվության հողվածում արտահայտած կարծիքի կամ փաստացի արտահայտության համար, եթե դա վերաբերում է անձի կազմից հանցագործության կատարմանը, եթե նման հայտարարության ճշմարտացիությունը հետազայում չի հաստատվել, և եթե նման հայտարարություն կատարելիս լրագրողը որոշել է չբացահայտել իր աղբյուրը: Որևէ կերպ չնվազեցնելով մարդու և քաղաքացու իրավունքներն ու ազատությունները հանցավոր ոտձգություններից պաշտպանելու պետական իրավասու մարմինների կարևոր դերակատարումը, Խորհուրդը միննույն ժամանակ գտնում է, որ սուտ մատնության հիմքով քրեական գործի քննությունը պետք է կատարվի՝ շրջանցելով լրագրողին: Նման դիրքորոշումն առավել առարկայական է դառնում ՀՀ Սահմանադրական դատարանի կողմից լրագրողական աղբյուրների գաղտնիության առնչությամբ արտահայտած դիրքորոշման լույսի ներքո, համաձայն որի, «ՀՀ Սահմանադրությամբ երաշխավորվող իրավունքները, մասնավորապես՝ խոսքի ազատությունը և լրատվության միջոցների և տեղեկատվական այլ միջոցների ազատությունը (հոդվ. 27), չեն կարող ապահովվել ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 279-րդ հոդվածի կարգավորման շրջանակներում, որովհետև պաշտպանության ենթակա օբյեկտները տարբեր են»:

Խորհուրդը հույս է հայտնում, որ քննչական մարմինները հետամուտ կլինեն Սահմանադրական դատարանի վերը արտահայտած դիրքորոշմանը և քրեական գործով քննություն կատարելիս լրագրողին չեն ներկայացնի աղբյուրը բացահայտելու վերաբերյալ պահանջ:

Տեղեկատվական վեճերի խորհուրդ

Մանանա Ասլամազյան - անկախ մեդիափորձագետ
Բորիս Նավասարդյան - Երևանի մամուլի ակումբի նախագահ
Արամ Աբրահամյան - «Առավոտ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր
Արա Ղազարյան - «Արնի Քնսալթ» փաստաբանական գրասենյակի փոխտնօրեն
Գեղամ Վարդանյան - Մեդիա նախաձեռնությունների կենտրոնի պրոդյուսեր